

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Advent.

Sok, sok évszázaddal ezelőtt az emberiség nagy elhagyatottságban tepsedett. Sötétség borult a lelkekre, melyek csüggedésükben nem emelkedtek föl a Mindenhatóhoz való ama bizalomig, hogy határtalan kegyelmével gondját viseli mindeneknek.

Elernyedtt az életbe való öröm, az élet csak tengődés, munka és nyomor volt, hiányzott belőle a fenkölt égi cél felé való törekvés.

S egyszerre a bethlehemi jászolból bevilágít a föld egész kerekiségére egy tündöklő csillag, mely meggyújtja az áhitat, az ájtatosság mécsseit. Ahol előbb a sötétség gonosz szellemei mardosták a gyehenna lelkeket, ahol a kufárszellem uralta az elméket és a „ma“ élvezteért gondtalanul cserébe adták az emberek a menyei üdvösséget: ott most a csüggedés helyébe az Isten örök és véghetetlen hatalmába vetett hit lépett és a gyarlóság fölött győzedelmeskedett az eszme, mellyel üdvözülhetünk.

Évezredek multak el azóta és terjedt, világszerte elterjedt az eszme.

De vajjon jobb, erkölcsösebb lett-e az emberiség? Tiszta szivből, igaz lélekkel utálja-e a bűnt és nem a törvény vaskeze tartja-e csak féken a bűnös ösztönt, melynek felburjánzása lealacsonyítja az Isten képére alkotott embert ész nélküli állattá?

Valamelyes feleletet adhatna e kérdésekre a lapok törvényszéki rovata. De ez a felelet nem tarthat tökéletességre számot; mert hol marad az a rengeteg sok bűncselekmény és gaztett, mely nem kerül a büntető igazságszolgáltatás széke elé? Hát még az ezeknél is ezerte több gazság, erkölcstelenség, melyeket a törvény meg se torol, de amelyek épp úgy megszegik azokat a valláserkölcsi tanokat, miket az örök

igazság nevében a Megváltó hirdettet ennek a bűnökkel, vétségekkel teli világnak?

A legnagyobb ünnepre, a karácsonyra való előkészülés: az Advent. Az ünnepi hangulatra való előkészülés pedig a nemesre, a jóra való hajlamot kelti a romlatlan erkölcsű emberekben és a köznapiság torzsalkodásait feledtetni el velök. Magasabb, tiszta szvérákba kívánczik a lélek, melyre az alantas, nyomoruságos küzdelmekben itt is, ott is egy tapodtnyi sár vagy mocsok ragadt. Nem az emberek alkotta szigorú törvény, de az Isten intő szava készlet a purifikálásra és nem a büntetéstől, a lelkiismerettől való félelem, hanem a jobbik érzésünk ösztönöz nemes cselekedetekre, felebaráti szeretetre, Istennek és az embereknek tetsző jótettek.

Várjuk az Ur közeledését! Várjuk az Üdvözítőt, aki ezt az élvhajhászásban degenerált emberiséget kivezeti a bűnök posványából! S amikor elhangzik a „Glória“, amikor megszületik a Megváltó és örömmünnepet ül az egész kereszténység: az erény égi sugarai fényárként fogják elárasztani a világot. Vajjon be fognak-e hatolni e sugarak a lelkek sötétségébe is és kiölik-e belőlük azokat a gonosz szellemeket, melyek rabságban tartják őket?

Nem merünk benne bizni, s bármily erős is legyen a Gondviselésbe vetett hitünk, ezt a reményt nem merjük táplálni. A vallásosság, mely legerősebb, legbiztosabb támasza az erkölcsösségnek, mindinkább csökken. A felvilágosultság téves értelmezése megrendíti, megingatja a hitet és helyébe a kishitűség kerül, mely nemcsak megrontója az erénynek, az akaraterő hatalmának, de magának az életnek is. A valláserkölcsi alap aláásásával kezdődtek azok a bajok, melyek megmételtyezik

társadalmunkat és annak egyesit a züllés örvényébe sodorják. A romlás nem késik, lázasan sietve szedi áldozatait és mint a ragályos nyavalya veti azokat oda az enyészett karjaiba.

Itt az advent, készülünk a karácsony fenséges ünnepére! Álljunk meg egy pillanatra! Ragadjuk ki lelkünket a köznapi élet élvét kergető, anyagi hasznot leső forgatagából és gondoljunk ígére, melyet az Istenfia hirdettet!

Bizzunk a jövőben, melyet egy láthatatlan, de örökhatalmu kéz intéz, ne feledkezzünk meg lelkünk nemesítéséről!

Mert születik a Megváltó, akit, ha keresztre feszitenek is, feltámad, mint fel kell támadnia a jóban való lelki öröme, mely most, a vallásosság gyöngülésével egyre csökken.

Bárha az advent ünnepe megerősitené azt a tudatot, hogy csak a vallás-erkölcsiség feltámadása képes megtisztítani a bűnökben fetrengő lelkeket.

A választói reform előkészítése. A belügyminiszter nyolevan kiválasztott községben próba-összeírást rendelt el a választói jog néhány főbb adataira nézve. A próbaösszeírás adatait most dolgozza föl a statisztikai hivatal. Az újabb adatok kiterjeszkednek a családi tüzhelyre, a községben való tartózkodás idejére és a középiskola negyedik osztályát végzett egyének viszonyaira. A miniszter — úgy látszik — tájékozódást óhajtott szerezni, hogy egy esetleges országos összeírás ezekben a kérdésekben milyen eredménnyel végződhetnék és hogy volna az legcélszerűbben keresztülvihető.

A kisember hitele.

A magyar közgazdasági élet egyik legkiválóbb baja, hogy az ugynevezett kisemberek zöld ágra nem vergődhetnek. Nincs az iránt érzék, hogy az emberek legtöbbször megélhetését elősegítsék. Csak a már megizmosodott tényezők élvezik azt a kizárólagosságot, hogy

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

GYERMEKJÁTÉKOK, CHINAEZÜST, DISZMŰÁRUK PÁZAR VÁLASZTÉKBAN!
 KALAPOK, NYAKKENDŐK, FÉRFIGEK, VILLANYCSILLÁROK.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA

ZOMBOR, KOSSUTH-U.

A KÜLÖNLEGESSÉGI

TÖZSDE MELLETT

mindenfelől dédelgetik őket. Példa rá az iparpártolás is. A gazdag gyárosok állami támogatásban részesülnek, a kisiparosoknak pedig azt a jóakaró tanácsot adják, hogy hagyjanak föl mesterségükkel és menjenek dolgozni — gyárakba, azokba a gyárakba, melyeket az állam oly bőkezűen segít.

Még kirívóbb a helyzet hitel dolgában. A jómóduak hitele — ha nem mindig korlátlan is — mindenesetre aránytalanul nagy. Ellenben az, aki leginkább szorul hitelre, legyen bár munkássága, megbízhatósága révén, csekély vagyonához mérten hitelképes, nem igen kaphat hitelt.

Azelőtt a kisemberek csak horribilis kamatok fizetése ellen kaphattak nagynehezen hitelt. Valóságos rablógarázdálkodás kapott lábra ama hitelezés körül, melyben a kisembereknek volt része. Szövetkezetek, pénzes emberek, ügynökök, közvetítők sokszor a legképtelenebb ürügyek alatt zsebelték a szegény adósok keservesen keresett koronáit és vigan folyt a leplezett, sőt nem ritkán a legszemérmetlenebb nyilt uzsora is.

Fölzudult az egész közvélemény és végre a sűrű panaszok zokszava eljutott ama fórumok elé, amelyek hivatalva vannak e bajokon segíteni. A sok évtizedes panaszolás végre meghallgatást nyert. Kurtán végeztek az uzsorás pénzelőkkel. Lehetetlenné tették üzletüket. A nagy bankok, melyektől a kisebbek olcsó hitelt élveztek, minden teketória nélkül bedugaszolták a pénzforrást. A szegény adósokat új végrehajtási törvény védi és a 100—200 százalékos kölcsönöknek végleg befelelgett.

Azt kellene hinni, hogy ezekkel a nagyszerű intézkedésekkel a kisemberek immár mód fölött meg vannak elégedve. De ismét egyszer bebizonyult, hogy a világ háládatlan. A kisemberek most még jobban zugolódnak, mint azelőtt.

Nem tudják méltányolni azt a nagy áldást, hogy nem lehet őket kiszipolyozni.

De hát mi lehet a bajuk, mi a kívánságuk, mikor most már kiszabadították őket az uzsorások karmai közül? Furcsa! Ismét vissza akarnak azok közé jutni! Mert a sokat emlegetett nagy javítás eredményezte ugyan, hogy nem kell apró kölcsönök után horribilis kamatokot fizetni, de egyuttal azzal a következménnyel is járt, hogy a kisember most már semmilyen hitelt se kap — se drágát, se olcsót.

Igen kényelmes megoldása a kérdésnek az: hogy hát akkor ne vegyen igénybe hitelt — akárcsak az a tanács, hogy a kisiparos dolgozzon gyárban. Mert valahogyan a kismester a gyári csekély napszámából nem képes fentartani önmagát és családját, csakugy nem áll módjában kicsi kézi üzemet valamely csekély tőkéske nélkül tovább vezetni. Igaz, hogy égbekiáltó bűn, a kisiparos, a kiskereskedő e szükség-helyzetét kiaknázni és tőle uzsorakamatot szedni, de ennél még százszorta nagyobb a csapás, amely a hitel teljes megvonása által éri. Ha a kisember eddig minden 100 korona után negyed-évenként 20—25 korona rémséges kamatot fizetett (előfordult biz erre példa!) az az egy kedvezménye mégis megmaradt, hogy a 100 korona tőkét, munkája segítségével, gyümölcsöztethette és ha mindjárt kinnal-bajjal is, mégis családostul meg tudott élni. A famózus javítások azonban megvonják tőle ennek a lehetőségét. Nem perelhetik, nem foglalhatnak, nem licitálhatnak nála, de meg van neki engedve, hogy ezzel a megnyugtató tudattal — éhen halhasson.

Nem — világos, hogy ez nem lehet a helyes megoldás. Az ország százezreinek érdeke azt kívánja, hogy az atyai gondoskodás ilyen ferdeségeitől megóvassanak. Józan emberi ész szerint nem szabad a hitelezők tuicsapongásait azzal meggátolni, hogy hitelt

egyáltalán ne nyújthassanak a kisembernek, hanem arra kell törekedni, hogy az munkásságához képest olcsó hitelt élvezzessen.

A nemzet jóléte függ e kérdés megfelelő megoldásától. A kapitalizmus vasszekerényeinek megtöme nem mozdítja elő az általános boldogulást, a nemzetgazdaság hatalma a kis existenciák jólétében rejlik. Ők képezik az ország lakosságának többségét, amelyből a nemzet ereje kerül.

Igenis, vesszenek az uzsorások! De lépjenek helyükbe tisztességes elemek, melyek a kevésbbé tehetősek megélhetését olcsó hitel nyújtásával lehetővé teszik.

Városi ügyek.

A vasúti szolgálatot teljesítő bérkocsisok heosztása.

Mint hogy a közelmúlt napokban ismételen előfordult, hogy az estéli vonatnál bérkocsi nem volt, a bérkocsi iparról szóló szabályrendelet 7. §-a alapján a rendőrkapitányság megállapította a sorrendet, amely szerint a bérkocsisok minden egyes érkező vonatnál megjelenni kötelesek.

Ezen megállapított sorrendtől való eltérés nincs megengedve, s így a sorosság napján vidékre szóló vagy olyan megrendelést, mely a vasuton való megjelenésben gátolja, a soros bérkocsi rendszerint el nem fogadhat csak az esetben, ha előre megrendelték; köteles azonban ekkor is helyettesítésről gondoskodni, nemkülönben elfoglaltságát és helyettese nevét a rendőrkapitányságnál előzetesen bejelenteni. Ha a soros vagy helyettes bérkocsi az érkező vonatoknál pontosan meg nem jelennek, a szabályrendelet 34. §-a alapján szigorú büntetés alá esik.

A soros bérkocsisok a menetrendben megállapított érkezés ideje előtt legalább 5 perccel kötelesek a vasúti állomásom megjelenni, a részükre megjelölt helyen felállani, lámpáikat meggyújtani s a netán késve érkező vonatokat feltétlenül bevárni.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Mosoly és könyek.

(Vége.)

II. Rózsika.

Aggódva, szomorúan nézi a havazást egy halvány arcú, sötét szemű leányka.

Ott áll a homályos kis ablaknál, melynek töredezett üvege újságpapírral van beragasztva; de azért a nyílásokon hűvösen süvit be a téli szél, betéved néhány hópehely és odaapad a muskátli és sárga viola, a szegény emberek e kedvenc virágainak sötétzöld leveleire, a gyöngye új hajtásokra, miket oly gondnal ápol a szegény Rózsika.

— Az éjjel bizonyosan meg fognak fagyni ezek is, oh! de az még semmi, csak a jó nagymama ne fájna, ugyis oly gyöngye már, mi lesz belőle, ha megbetegszik?

A fiatal leányka szeretetteljes aggodalommal néz a rozzant régi zsöllyében ülő öreg asszonyra, aki lassan, gépiesen kötöget.

Szegény öreg, mennyi önmegtadással türi, viseli sorsát, mely oly kegyetlenül bánt vele.

Pedig az élet alkonyán nehezebben szokja meg az ember jó után a rosszat, mint a fiatal, aki még várhat, remélhet a jövőtől jobbat a jelenél.

Oh! Mily fagyosan süvit be a rozzant

ablakokon a szél, mily hideg van az alacsony, nyirkos szobában... és ma este még csak be sem fűthetnek, mert egy darabka fa sincs a háznál.

A leányka sóhajt és szánakozva néz az öreg anyókéra, kinek sovány kezeiből már kiesett a kötés, mert elszunnyadt.

Rózsika gondosan, óvatosan, hogy valamiképp fel ne ébressze, veszi el a kölest és leteszi a munkakosárkába, aztán előveszi saját himzését, hiszen sietnie kell a munkával, fel kell használni minden órát, minden percet s dolgozni a mindennapi kenyérért.

De hiába erőlteti ragyogó szép szeméit, nem látja a finom kis levélkéket himezni, ha pedig a legcsekélyebb hibát találja benne az üzletvezető, visszadobja.

Tehát nem dolgozhat, mert a lámpában egy csöpp olaj sincsen. Az utolja már kiégett a mult éjjel, akkor is reggelig fent virrasztott, himzett a gyér világosság mellett, rontotta szeméit.

S miért? Semmiért.

Y. öngyámsága éppen délelőtti sétájából tért haza, mikor Rózsika a himzést ügyesen elkészítve átadta.

A nagyságos asszony kegyesen mosolygott és meg is dicsérte.

De, ugy látszik, a csinos leány nem elégedett meg ezzel. Szerényen állva az ajtóban, várni látszik még.

— Ugy-e a pénzt várja, édes fiam?

— Igenis.

— Pedig aligha adhatom meg most, no de nem vész el.

A leányka lesüti szeméit s alig hallhatóan rebege:

— Kérem alásan, ha lehetséges lenne... Öngyámsága idegesen kapott zsebéhez, kivette finom kis erszényét.

— Ah! minden apró pénzemet kiadtam!... látod, Micike, látod, ismét ráköltöted magad arra a drága babára, pedig mennyi játékos van már.

Kivette leánya kezéből a gondosan becsomagolt babát és nézegette, forgatta. Ily haszontalan jószág és harminchat korona! Igazán méregdrága!

Aztán visszaadva azt a türelmetlenkedő bébének, a váró leánykához fordult.

— Lássá, lelkem, ezért adtam ki az utolsó váltott pénzemet, sőt itt is adós maradtam két koronával! De már ismernek és várnak holnapig, jöjjön el maga is holnap, akkor megadom.

A szegény leány kérően omelte fel beszédes szemét, könyek csillogtak benne.

A nagyságos asszony megszánta.

— Várjon, — szolt s a belső termekbe lépett. Pár perc múlva visszatért.

— Igazán sajnálom, hogy meg nem adhatom, férjem elvitte a kassza kulcsát, az én kasszámban pedig jelenleg semmi apró

A nem soros bérkocsisok természetesen az érkező vonatokhoz szintén kimehetnek s a soros bérkocsisok után állanak fel.

A sorosság sorrendje:

Minden hónap 1-ik, 6-ik, 11-ik, 16-ik, 21-ik, 26-ik napján az 1—9. számú bérkocsi. Minden hónap 2-ik, 7-ik, 12-ik, 17-ik, 22-ik, 27-ik napján a 10—18. sz. bérkocsi. Minden hónap 3-ik, 8-ik, 13-ik, 18-ik, 23-ik, 28-ik napján a 19—27. sz. bérkocsi. Minden hónap 4-ik, 9-ik, 14-ik, 19-ik, 24-ik, 29-ik napján a 28—36. sz. bérkocsi. Minden hónap 5-ik, 10-ik, 15-ik, 20-ik, 25-ik, 30-ik napján a 37—45. számú bérkocsi.

Január hó 31-ik napján a 28—36. sz. bérkocsi.

Március hó 31-ik napján a 37—45. sz. bérkocsi.

Május hó 31-ik napján az 1—9. sz. bérkocsi.

Julius hó 31-ik napján a 10—18. sz. bérkocsi.

Augusztus hó 31-ik napján a 19—27. sz. bérkocsi.

Október hó 31-ik napján a 28—36. sz. bérkocsi.

December hó 31-ik napján a 37—45. sz. bérkocsi.

Esős, havas, zivataros időben az érkező vonatokhoz nemcsak a soros, de a következő napon soros bérkocsisok is, külön rendelkezés és felhívás nélkül, kötelesek valamennyien megjelenni. Ilyenkor a felállítás akként történik, hogy az aznap soros bérkocsik állnak fel elől s utánok sorakoznak a következő naposok.

A vasuton soros bérkocsisok nappali tartózkodási helye: kizárólag a tanítóképző intézet melletti megálló.

A másik két bérkocsiállomáson a bérkocsisok — további rendelkezésig — arányosan helyezkedhetnek el.

Ez a rendelet életbelépte mára volt tervezve, de a bérkocsisok úgy annak erélyes rendelkezései, mint helyzetük javítása érdekében tegnap 10 órakor sztrájkba léptek és testületileg megjelentek dr. Mayer Nándor vezetésével Fernbach főispánnal, akinek in-

tézkedésére egyelőre a rendelet életbeléptetését a főkapitány elnapolta. A tárgyalásokra lapunk legközelebbi számában visszatérünk.

H I R E K .

Kitüntetés. A király Gulyás György zombori m. kir. pénzügyi titkár, aki a napokban nyugdíjaztatott, a Ferenc József-rend lovagjává nevezte ki. Gulyás még fiatal tisztviselő, akinek alig volt 18 évi szolgálata, a felség kegyét a szabadkai és zombori adóügyek rendezésével érdemelte ki.

Ünnepélyes mise. December 8-án a szeplőtelen fogantatás ünnepén a zombori karmelita-templomban reggel 6 órakor Rorate szentségkítétellel bunyevácul, 8 órakor ünnepélyes nagymise magyarul; a 10 órai ünnepélyes misén a következő egyházi zenedarabok kerülnek előadásra: Kyrie, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei-re Gruber József 4 szólamu szent Miksa miséje férfikarra, caecilianista stílusban; Glóriára Casciolinitól 3 szólamu férfikarra, Palaestrina stílus; Gradualé-ra Seiler Józseftől: Salve Regina velitum 4 szólamu férfikar, caecilianista stílus; Credóra a choralis rész; Offertóriumra Rihár Gergely Adoro te 4 szólamu férfikar, modern egyházzene stílus. Mise végén P. Stoecklintől Pie pellicane Jesu 4 szólamu férfikar, modern ellenpontozati stílus. Délután 4 órakor bunyevác szentbeszéd, utána ünnepélyes litania.

Eljegyzés. Denneberg Jenő bajai magánhivatalnok eljegyezte Dick Sárkát Szabadkáról.

Égi jelenség. Nem mindennapi jelenségben volt része a csütörtökön este sétáló közönségnek. A holdat bárny felhőkkel teli barnavörös szegély övezte, a szegélyt pedig teljes színpompájában ragyogó szivárvány vette körül. Vannak, akik azt akarják következtetni, hogy háború lesz.

Halálozás. Grosz Sándor dr. törzsorvos a szabadkai 86. gyalogezred ezredorvosainak főnöke pénteken reggel 44 éves korában meghalt. Temetése nagy katonai pompa mellett ment végbe.

Véres karpárhaj. Szabadkán Gombos Dezső dr. és Vojnits Endre között a napokban karpárhaj volt, melyben Vojnits Endre súlyos sérüléseket szenvedett.

Bezárt iskola. Az egyre jobban terjedő vörhenyjárvány miatt a bajai izraelita elemi iskola mind a négy osztályát bezárták.

pénz nincs. Ezrest nem bizhatok a cseléd-leányra, ezt önnek is be kell látnia. Holnap meg fogja kapni, addig várjon.

Rózsika fájdalmas sóhajjal távozott a fényes lakásból, hol nem tudták fáradságos munkájáért kifizetni azt a négy koronát, mert nincs apró pénz a háznál, csak ezresek vannak!...

Hiába virrasztott tehát, nem vehet fát és fázni fog az a törődött öreg asszony!

Csak föl ne ébredne! A szegény leányka óvatosan takargatja reá mind, ami meleg ruhával rendelkezik. Talán némileg megnyugtatta az, hogy míg az öreg nagymama csendesen szunnyad az öblös nagy karszékben, ez egyetlen maradványában a régi kényelemnek, addig nem érzi a hideget, az éhséget, a nyomort, de álmában újra átéli a letűnt, az örökre elmúlt jobb idöket s boldog az alatt.

Az unoka is nyugodtabb. Fiatalsága megmenti őt a kétségbeeséstől.

Hiszen csak ezt a hosszú éjjelt bírják kiállani a sötét fűtetlen szobában... Holnap megkapja pénzét, jól befűthet, meleg erős levest főzhet a nagymamának, aztán ujult erővel láthat a dolog után.

Csak még az éjjel ne fagyna!

Pedig minden arra mutat; a hó egyre sebesebben, sűrűbben hull, a szél egyre mérgeesebben, rémesebben üvölt, a kis szoba egyre hidegebb lesz. És a szegény leányka látva, hogy ugyanis hiába fordulna segélyért az

emberekhez, a gazdagokhoz, kik nem fizetnek apró pénzzel, mert csak ezresek vannak a háznál, a legnagyobb urhoz fordul könyörgésével. Összekulcsolja kidolgozott kis kezeit és buzgó imával könyörög egy kis enyhe légáramlatért, hogy csak a jó nagymama meg ne hűljön.

Ha az a nagyuri leányka, ki oly nehezen várja a fagyot s az ezzel járó vig szórakozást, csak sejtene is, hogy az a hideg, az a hó mily nyomoruság sok embernek, talán nem is kívánná oly nagyon és szívesen lemondana a holnapi szánkázásról, korcsolyázásról, sőt toilettejeinek fölőlegéből még küldene is a szegény leánykának egy meleg ruhát, a csipkék, szalagok és egyéb piperékre kapott zsebpénzéből megtakarítana egy-két koronát és fát venne rajta annak, ki épp oly ártatlan, épp oly fiatal, mint ő és aki szépsége, elhagyatottsága és ifjúsága dacára is épp oly méltó a boldogságra, mégis a nyomor sikamlós talaján, a kínálkozó kísértések mellett, oly tisztán, érintetlenül meg tudja őrizni lelkét, lényét, mint a fellegek közül hulló hópehely.

És csak a fantasztikus csillagalaku fehér pihék egyre hullanak a magasból, nem törődve sem a gazdagok óhajlásával, sem a szegények félelmével.

Mosoly vagy köny, az nekik mindegy. A természet nem tesz különbséget emberek közt.

Szabad Lyceum. Mult vasárnap délután Rácz Soma, áll. főgimnáziumi tanár folytatta a történeti előadások sorozatát. Bevezetőben érdekesen fejtegette az 1825. évi országgyűlés korabeli állapotokat: a társadalom rendi tagoltságát, az ősi gazdálkodást, az ipar és kereskedelem kezdetleges voltát; a kormány visszaéléseit, a vármegyék ellenállását, a királyi biztosok erőszakosságait, a missa plebs contribuens jogtalanságát és kétségbeejtő helyzetét. Különösen szemléletesen és tanulságosan állította a hallgatóság elé az akkori adókvetés és adóbehajtás bonyodalmas, zaklatásokra és igazságtalanságokra sok alkalmat nyújtó módját; az ipar fellendülését akadályozó okokat: a céhrendszert, a limitációt, a kormány vámpolitikáját; az országgyűlés komplikált gépezetének működését, mint nyitott kaput a szakadó szóáradatnak s mint vált kerékkötőjévé az igazi munkának. Így vált érthetővé a csaknem két évig tartó 1825-iki országgyűlés meddősege. Ez alapvetés után rátért Széchenyire, kinek Hitel-e országos cselekedet volt. E korszakalkotó mű beható méltatása nyomán mindenki előtt kidomborodott a legnagyobb magyarnak eszményképe: a nemzeti állam eszméje, melyben az addig széttagolt erők egyesülnek s műveltségben és gazdaságban egyre gyarapodva, nemcsak a kormánynyal szemben függetlenségüket biztosítani, hanem az avult rendi alkotmányon a nemzeti lét érdekében szükséges időszerű változtatásokat megtenni, más szóval a lenyűgött rendi Magyarország helyébe szabad, független, népképviseleti alapon álló új Magyarországot kiépíteni is képesek.

Mulatság. A zombori nőtisztviselők egyesülete folyó hó 12-én a városháza nagytermében táncmulatsággal egybekötve estélyt rendez a következő műsossal: 1. Prolog. Előadják: Grünberger Ida és Müller János. 2. „A megismerés.“ K. Leöwe ballada. Énekli: Hrabovszky István, zongorán kíséri Tomcsányi Aladár. 3. „Mézeshetek után.“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Gyulai Farkas. Személyek: Férj — Schmidt L. József. Feleség — Scheffer Annuska. 4. „A művész.“ Magánjelenet. Előadja: Scheib Károly. 5. Petőfi költemények. Előadják: Engländer Rezsza és Müller János dr. 6. Rózsadal. Raff J.-től. Éneklik: Engländer Eszti, Hős Terus és Schmidt L. József. 7. Egyveleg. Irta: Engländer Rezsza. Előadja 5 pirouette. Személyek: Bragyova Malvin, Fischer Luji, Schäffer Jolán, Schäffer Sári, Weinfeld Elli. 8. „A betörő.“ Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Labiche és Mélesville; fordította: dr. Havasi Sándor. Személyek: De Valory, ügyvéd — dr. Müller János. De Bréené, fiatal özvegy — Hős Teruska. Chabriac, De Bréené vőlegénye — Oblát Lipót. Vaslin, kapus — Schmidt L. József. Coralie, komorna — Glancz Bertus. — Kezdeté fél 9 órakor. Konferencier: Engländer Rezsza.

Tataháza község pöre. Tataháza község 81 négyszögöl terület tulajdona iránt pert indított özv. Vörös Józsefné ellen. A bácsalmási járásbíróság a vitás ingatlant Vörösnének ítélte, a szabadkai törvényszék ellenben Tataháza községnek. Felebbezés folytán a napokban foglalkozott ez ügygel a szegedi kir. ítélőtábla, mely most már a községet keresetével végleg elutasította és több mint ezer korona perköltség fizetésére kötelezte.

Választás. Az üresedésben volt bacsstopolyai óvónői állást a mult kedden töltötték be. Egyhangulag Szekenderovits Ilona választott meg.

Az italmérési illetékek tárgyalása. A m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 17. §-a értelmében az italmérési illetéket Bács-Bodrog vármegye területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték felszámolási bizottság az 1908. év II. felére vonatkozó tárgyalásait Zomborban 1908. évi december hó 17-én délután 2 órakor a városházán fogja megtartani.

Eljegyzés. Lázár Vilmos kulai pénzügyőri szemlész eljegyezte Heck Bertát Kulán.

A zombori róm. kath. legényegyesület harmadik téli előadását vasárnap délután tartotta meg roppant nagy közönség jelenlétében, mely alkalommal a város előkelőségei és iparosai a szószeros értelmében zsufolásig megtöltötték az egyet nagytermét. Ember ember hátán állott és még igen sokan voltak, kik kénytelenek voltak eltávozni, mert már öt órakor bejutni nem lehetett. Ismételten csak azt mondjuk, égető szükség az épület kibővítése. Ami az előadás lefolyását illeti, egyike volt a leg-sikerültebbnek. Nagyban emelte az előadás fényét és sikerét a három művész fellépte; úgy hogy alig tudjuk, kiről kezdjük referándánkat. Szilávy Ilonka hegedűjátéka lebilincselőleg hatott a nagyközönségre, ügyes játéka gyönyörűséggel töltötte el a hallgató-ságot. Szilávy Erzsike zongorajátéka meglepő hatással volt. Nem tudtuk kibén gyönyörködjünk a szép hegedűjátékban-e, vagy az ügyes zongora virtuozban? De mit szólunk a mesterről Csavojác János zene-tanáról? Szép bizonyítványt adtak a tanítványok a mesternek, mert a tanítványok sikere a mester dicsősége. Az előadás kiemel-kepp pontja volt P. L. e. ó karmelita atya sza-bad előadása a kath. meggyőződés alapvo-nalairól. Előadása magas színvonalon állott és mégis mindenkinek szólt és min-denki megérthette, amit kétségtelenül bizonyít az is, hogy a nagyszámban megjelent és roppant szorongásban lévő hallgatóság figyelmét egy óra hosszat letudta kötni. Örömmel várjuk P. L. e. ó vasárnapi előadását. A művészies és tudományos számok után az emelvényre lépett Ticzsa Teofil (késes) egyesületi rendes tag. Alig hogy a pódiumra fellépett, máris elfogta a közönséget a nevetés, mert Ticzsa az egyesület műkedvelői komikusa és mondjuk kedvence. Monologot adott elő „A statisztika áldozata.” Előadása még a legkényesebb kritikust is kielégítette. A nagy közönség teljes megelé-gedéssel távozott, mit a sűrűn felhangzott tapsok és tetszésnyilvánítások is bizonyítottak. Referándánkat azzal fejezzük be, hogy a legényegylet sikereit egygyel ismét szaporít-totta. Csak előre!

Harc az alkohol ellen. Az Országos Alkoholbizottság folyó hó 3-án tanácskozára gyűlt össze, hogy megállapítsa az eszközöket, melyekkel fölvegye és győzelemre segítse az alkoholelleses küzdelmet. Meg kell állapítanunk, hogy ebben a tanácsko-zásban gróf Andrássy Gyula volt az egyetlen, aki felismerte az alkoholizmus igaz okát és felismerte a baj gyógyításának egyetlen hatásos eszközét. Az ok: az alsóbb népretegek rossz gazdasági helyzete s a gyógyítás módja: a gazdasági viszonyok javítása. Ami ezenfelül elhangzott még, vajmi keveset használ az alkoholelleses mozgalomnak, melynek legjobb szándékai különben is erősen keresztetkék a pénzügyminiszter politikáját. Ez a politika akadályokat gördít a korszmák és pálinkamerések teljes vasárnapi munkaszünete ellen. Enélkül pedig bajos az alkoholfogyasztást korlátozni olyan országban, ahol az alkoholizmus terjedésének oly tömérdek körülmény kedvez.

A palánkai vasut első áldozata. A szabadka—gombos—palánkai vonalon e hó 2-án Meixner Antal 35 éves munkás Bácsordas állomás előtt épp abban a pillanatban akart a sineken áthaladni, mikor az anyagszállító vonatot az állomáshoz ért. A sűrű ködben Meixner nem vette észre a közeledő vonatot, sem a mozdonyvezető nem látta az embert s így a mozdony a szerencsétlenül elütötte. Szörnyet halt.

Verekedés. Az export gőzmalom egyik munkását Majlinger Józsefet, aki a többi alkalmazottakról mindenféle valótlán híreket hozott forgalomba — elbocsájtotta. Majlinger, midőn tudtul adták elbocsájtását, szőváltásba keveredett a vállalat főgépészével Berta Istvánnal, akinek öklével többször az arcába csapott, úgy hogy a főgépész súlyos sérüléseket szenvedett. A harcias munkás ellen megtette a feljelentést.

A Napközi Otthon egyesület közhírré teszi, hogy folyó évi július havában megtartott ülésén a pénztárnok, dr. Poór Béla indítványára elhatározott, hogy ezután az évi tagdíjak nem szeptemberben, mint eddig, hanem január hóban fognak esz-közöltetni s a tisztelt tagoktól beszédetni. Az „Otthon” pedig megkezdte folyó évi november hó 16-án áldásos működését, megnyitván kapuit a kis éhezős s didergő pártfogoltjai előtt, kik ezért hálás kis szívük mélyéből rebegnek ott naponta imát a Mindenhatóhoz.

A szabadkai iparkiallitás. A szabadkai iparkiallitást és karácsonyi vásárt rendező bizottság most már végérvényesen elhatározta, hogy a kiállítást a „Pest-szálloda” termeiben fogja rendezni. A kiállításon képviselve lesz minden iparág, azonban kizárólag csak a szabadkai ipar termékei állíthatók ki.

Cselédszerződés és mintabérlevél. Az új cseléd-törvény életbelép-tetéséről szóló végrehajtási rendelet követ-keztében olvasóink nagy részét rendkívül közvetlenül érdekli az új, a gazdasági cselédekről szóló törvény által beállott új helyzet. A gazdasági cseléd szerződése és bérlevele cím alatt Szabó Tamás dr. tollá-ból egy gyakorlati szempontból igen értékes és hasznos tanulmány jelent meg. Az új cseléd-törvény életbelépte óta minden cseléd-változáskor fölmerült az a kérdés, hogy mit kell a cselédszerződésbe vagy a bérlevélbe belefoglalni? A most megjelent tanulmány szerzője megmagyarázza, hogy mindent föl-lőlegesen a szerződésbe vagy a bérlevélbe belevenni azért, mert a törvény úgy is kötelező szabályokat állít föl, s viszont mi mindent nem szabad fölvenni a szer-ződésbe vagy bérlevélbe azért, mert a törvénnyel ellenkező megállapodások érvény-telenek. E kérdések fejtegetésével a szerző az egész törvényen átvezeti az olvasót, s végül az egész tanulmány összefoglalásaké-pen egy szerződési és egy bérlevélmintát közöl. A gyakorlati szempontból igen értékes munka ára 30 fillér. Kapható a mi könyv-kereskedéseinkben is. Az érdekelt cseléd-tartó gazdáknak nem eléggé ajánlhatjuk, a prak-tikus művecske megvételét.

Pénzt vagy életet. Kovács Klokter János jánosalmi lakos vasárnap este pálinkát főzött és elhivta segítségül a vejét, Ágoston Józsefet is. A munka 3 napig tartott. Negyednap Ágoston elküldötte a feleségét az apósához, hogy kérje el a megszolgált bérét. Volt azonban az öreg Kovácsnak is valami követelni való a vején és így a munkadíjat ennek a fedezetére akarta visszatartani. Az asszony hazavitte a választ az urának, ki erre rettenetes haragra lobbant. Ölni, gyilkolni fogok, mondotta és rohant az apósához. A véletlen azonban az anyóssal hozta össze, kívül szintén vesze-kezni kezdett. Mikor ez látta, hogy a dolog több a kettőnél, segítségért ment. A lárma a pálinkaházból előjött az após és kérdezte a perlekedés okát. Ágoston nem felelt, hanem szó nélkül apósa felé szurt. Az öreg beván-szorgott a pálinkaházba és akkor látta, hogy a veje hasba szurta, úgy hogy a belei kifor-dultak. Rögtön orvosért siettek, de életben-maradásához kevés remény van. Ágoston tette után elmenekült. A csendőrség kézre-kerítése iránt széleskörű nyomozást indított.

Nincs többé iszákosság! A nagyenyedi lapok nyilnterében a következő, nem mindennapi közlemény jelent meg:

FELHÍVÁS!

Tisztelettel felkérem az összes nagyenyedi vendéglős, korszmáros és italmérőket, hogy részemre a mai naptól kezdve semminemű szeszes italt ki ne szolgáltassanak, mivel számlájukat ezután kifizetni nem fogom.

KEREKES LAJOS.

Ime, az iszákosság legradikálisabb ellen-szenve. Kinek van bátorsága követni a példát?

Gondnokság. A szabadkai kir. tör-vényszék Gries Herman bajai lakost elme-betegség miatt gondnokság alá helyezte.

Közgyűlés. A zombori koresolya-egylet folyó hó 10-én délután 3 órakor a Magyar Olvasókör helyiségeiben közgyűlést tart, amelyre a tagok ezuton meghívotnak.

Eljegyzés. Loógó Mihály zombori iparos eljegyezte Gubitza Annuskát.

Az alkoholizmus pusztítása. Az országos statisztikai hivatalnak mult évi kimutatása elsomorító jelenségeket tár elénk a szeszes italok romboló hatásáról. Ezen jelentés szerint a halálozások 28%-a az alkohol mértéktelen élvezetének következménye; az elmult év elmebetegének 31%-a szintén a részegeskedésnek köszönheti, hogy az örültek házába került talán egész élete folyamára.

A háboru áldozata. A háborus előkészületek nagy izgalomban tartják az ország tartalékosait. Ez az izgalom Ószivácson már szerencsétlenséget okozott. Két ósziváci legény, Stock Ferenc és Schwébler András, akinek az ezredét békelétszámra emelték, behívót kapott. A legények büszkén mutogatták a korszmában a nevezetes okmányt s ugyan-csak leszólták a többi legényt, akikre a had-seregnek ilyen válságos időben nincsen szükség-e. Ezek között volt Kreutzer János, egy hatalmas sváb legény is, akit módfölött boszantott a becsmérés. Elővette revolverét és büszkén rámutatott: „Ez az én behívóm!” Aztán addig hadonászott a revolverrel, amíg az egyszer csak elsült. A golyó Winterstein Henriket, egy közelben álló legényt érte, a kinek az ölme a mellén balról jobb felé közvetlenül a bordája alatt haladt végig. A legény megtántorodott a lövéstől, de aztán magához tért, kitapogatta a kezével, hol akadt meg a golyó és visszafelé a seb véres menetében kinyomta ugyanazon a résen ke-resztül, amelyen át behatolt. Aztán az újjal befogta a sebet és ki akart menni a korszmából az orvoshoz. Alig tett azonban pár lépést, nagy gyengeség vett rajta erőt és végig vágódott a korszma padozatán. A vér egyszerre elöntötte és rövid idő alatt annyi vért vesztett, hogy mire orvosi segélyben részesült, állapota már oly rosszra fordult, hogy életbenmaradásához nincs remény.

Elítelt paprikahamisítók. Az augusztusi zombori vásáron három paprika-árusnő feltűnő nyugtalansággal dugdosta el hamis paprikáját az arra járó rendőrkapitány elől. Az éberszemű kapitány azonban észrevette a nyugtalan lelkiismeretű asszonykák dugdosó manipulációit s nyomban megvizsgálta vásárra hozott paprikájukat. A vizsgálat eredménye igazolta a kapitány gyanúját, mert bizony mindhármuk paprikája hamisított volt. Mire Forgács Katalin bácskerteszi, Kocsis Lenka zombori árusítónöket fejenként 50 koron fő s 20 korona mellékbüntetésre ítélte, a hamisított paprikát meg elkobozta. A harmadik: Kocsis Lenka, szabadkai árusítónö paprikája szintén hamisítottnak bizonyult be, ügye azonban csak napok mulva nyer végleges elintézését.

SZINHÁZ.

Szerdán, f. hó 2-án Gerolamo Rovetta 3 felvonásos nagyhatású színműve a **Becs-telenek** mutatott be egy a mindennapi életből vett történetet, melyben az anyagi gondok, a bűn és a szerencsétlenség által üldözött alakjai az éle nek, továbbá az önzés, másrészt a mindent feledő szerelem szemé-lyesítői tártak elénk egy megrázó tragédiát.

Halasi Mariska (Moretti Elisa) remekelt, művészi alakítást nyújtott. Minden tekintetben a legnagyobb finomság, körültekintés és oda-adással dolgozta ki szerepét. Méltó partnere volt Virányi, bár nem tragéda hős a sze-repköre.

Haraszi Vilma (De Fornarisné) jó ala-kitást nyújtott, nemkülönb Csanádi Irma is.

Csütörtökön, december hó 3-án Martos Ferenc és Huszka Jenő bájos zenéjű operettje: **Gül-Baba** került előadásra telt ház előtt, elég gyenge alakítással.

A főszerepet Peterdi (Gábor diák) és Polgár (Mujhó) játszották. Peterdi elég ügyesen és kedvesen játszott, míg Polgárnak második és harmadik felvonásbeli alakításai igen erőltettek és túlzottak voltak. Csolnakosi iparkodott szerepkörébe beilleszkedni, bár ez igen nehezen ment. Halasiné (Zulejka) és Kabos (Zulfikár) sikerülten alakítottak. Barna alakítása igen sok elnézésre és jóakaratra szorul.

Pénteken, december hó 4-én Strausz világhírű operettje, a **Varázskeringő** került másodszer előadásra. Végtelenül csodálkozunk, hogy az igazgató (Niki) szerepét ismét Barnának osztotta. Barna mozdulatai nehézkesek, játéka vontatott s bizony szerepkörébe nem tudott beilleszkedni. Csanádi kedves, sikerült játékaért sok elismerést és dicséretet érdemel. Peterdi Franci szerepét ezuttal is sikerülten töltötte be.

Szombaton, december hó 5-én a **Bálkirálynő** került másodszer előadásra.

Igen jól alakítottak Halasiné Etel, Csanádi Irma és Peterdi, kinek kupléi általános tetszéssel találkoztak. A többi szereplők is nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez.

Perényi Reneének a színpadon nagyobb komolyságot ajánlunk.

Folyó hó 6-án, vasárnap délután a **Nagymama** került előadásra leszállított helyárrakkal telt ház előtt.

Annál siralmasabban nézett ki a nézőtér az esti előadásban, midőn Sterk Vilmosnak, C. M. Ziehrer által zenésített bájos zenéjű operettje **Fuzsitus kisasszony** került színre.

Az emeleti páholyok kevés kivétellel üresek voltak s a földszinten is igen gyéren volt közönség. Pedig a darab nagyobb érdeklődést érdemelt volna. A szereplők derekasan megállották helyüket.

Peterdi (Rosette) a fuzsitus kisasszonyt igen jól alakította; szépen játszott és táncolt. Igen jó alakítást nyújtott Kabos Gyula (Fredy), kit az idén már többször volt alkalmunk megdicsérni és örömmel konstatálhatjuk, hogy ezen alakításával nemcsak a vidéken, de a fővárosban is megállná a helyét.

Igen kedves modellek voltak Haraszi és Csanádi.

Solymosi (Meline) jól alakította a fiatal leányokért lelkesedő, de vénülő milliomot.

A darab összjátéka dicséretes volt; igen kár, hogy csak fél zenekar játszott.

Művészet — Irodalom.

Tomori Jenő „A szárhegyi galambok” címmel elbeszéléskötetet rendez sajtó alá, amelybe munkáinak színe-javát válogatta össze. Ezen elbeszélések nagyobb része a „Budapesti Hírlap”, „Pesti Hírlap” és a „Magyarország” tárcarovatában jelentek meg. A diszesen kiállított munka értékét emelni fogja Neogrady Antal kiváló festőművésznünk gyönyörű aquarell címlapja. A diszmű a karácsonyi könyvpiacra van szánva s megjelenéséről a közönség annak idején értesülni fog. Előfizetési ára füzve 3 korona. Bolti ára 4 korona. Diszkötésben 5 korona. Az előfizetési pénzek szerző lakására Budapest, VIII. ker., Nagytemplom-utca 29. sz. küldendők.

Vármegyei közgyűlés.

A vármegye törvényhatósági bizottsága több fontos ügy letárgyalhatása céljából folyó hó 5-én igen gyér látogatottság mellett Fernbach Károly főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott.

Az ügyek elintézéséről az alábbiakban számolunk be:

1. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak intézkedése az 1907. évi közüti költ ségelfirányzat egyenlege terhére meg szavazott póthitel engedélyezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

2. Főispáni átirat Hoffmann Sebestyén szolgabíró és Molnár Imre közg. gyakornok kölcsönös áthelyezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

3. Főispáni átirat Militics János és Molnár Imre közg. gyakornokok kölcsönös áthelyezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

4. Állispáni előterjesztés a mozgó sorozó bizottságok polgári tagjainak kiküldése tárgyában. — Elfogadtatik.

5. „A községi közegészségügyi szolgálatról” szóló szabályrendelet megalkotása. — Legközelebbi közgyűlés elé utasítatik.

6. Állispáni jelentés az időközi megye bizottsági tag választások tárgyában. — December hó 22-ére tűzetik ki.

7. Az 1908. évi XXXVIII. törvényekkel végrehajtására szükséges II. A) és II. B) kimutatások elfogadása. — Felmentvény megadatik.

8. Állispáni előterjesztés a vármegyei levéltárban alkalmazott 2 ideiglenes díjnoknak 1909. évfolyamán való alkalmazására — 3 5% pótdadó terhére alkalmaztatik.

9. Állispáni előterjesztés a megyei tisztviselők kongresszusán részt vett 5 megyei tisztviselő napdíj és uti költségek tárgyában — 3 5% pótdádból fedezik.

10. Állispáni előterjesztés a háztartási alap egyes rovatain mutatkozó hiány honnan leendő fedezése tárgyában. — Felterjesztetik.

11. Arvaszéki címek előterjesztése az arvaszéknél alkalmazott 2 ideiglenes díjnoknak 1909. évfolyamán leendő alkalmaztatására. — Felterjesztetik.

12. A megyei egészségügyi bizottság javaslata az ujszivácsi gyógyszerész felállítására tárgyában. — Felterjesztetik.

13. A m. kir. államvasutak szegedi üzlevezetőségének megkeresése a Bácsúr forgalmi kiterőnek állomása való fejlesztése esetén felmerülő többletköltségekhez való hozzájárulás tárgyában. — Tudomásul vétetik.

14. Schandlinger Jakab és társai felebbezése — Palona községének legelődj kivetése és a kiveteri kulcs megállapítása érdekében hozott határozat ellen. — Elutasítatik.

15. Janek Ferencné felebbezése — Bács-tó város községének — fizetésfelemelést kérő kérvényére hozott elutasító határozat ellen. — Jövahagyatik.

16. Strassburger Izidor felebbezése — Szépliget községnek — az utcák és terek szabályozási munkálata érdemében hozott határozata ellen. — Feloldatik.

17. Jordán Béla felebbezése Katymár községnek egy új irnoki állás rendszeresítését megtagadó határozata ellen. — Jövahagyatik.

18. Késmárky Géza felebbezése Szenifülöp községnek egy II. irnoki állás szervezését megtagadó határozata ellen. — Újabb határozathozatalra utasítatik.

19. Gaál János és társai felebbezése Katymár községnek a rendőrség rubapotleka tárgyában hozott határozata ellen. — Újabb határozathozatalra utasítatik.

20. Katona Kalman és társai felebbezése Martonos községnek a községi alkalmazottak fizetésfelemelést megtagadó határozata ellen. — Újabb határozathozatalra utasítatik.

21. Beck Mihály és társai felebbezése Mohol községnek a felsőrének szőlőtelepítés céljaira leendő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

22. Lolin Szávó felebbezése Mohol községnek a komphérlét leengedését megtagadó határozata ellen. — Jövahagyatik.

23. Oláh Péter és társai felebbezése Mohol községnek a rendőrség ellenőrzése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

24. Joánovics Lázár felebbezése Mohol községnek a végrehajtó fix fizetésének megállapítását megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

25. Ofner Ignác és társai felebbezése Mohol községnek a fogyasztási adók megtartása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

26. Mrgyanov Lázár és társai felebbezése Ada községnek a rendőrség ruházata tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

27. Kopp Pál felebbezése Militics községnek segélyezés iránti kérelme tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

28. Nusz Antal felebbezése Militics községnek a rendőrségi ruházat tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

29. Szabados Pál felebbezése Magyar-kanizsa községnek az adorzáni új iskola építésének elhalasztása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

30. Michler Ferenc felebbezése Mohol községnek az iskolánének fizetésekiegészítését megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

31. Mihály János felebbezése Bácsújfalú községnek a nagykorosma épület bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyás megvonatik.

32. Neuwiedl Gyula és Berzenczey Domokos felebbezése Zenta városnak a munkások építési munkálatai tárgyában hozott határozata ellen. — Részben megváltoztatik, részben jövahagyatik.

33. A „Zentai és Roskányi Egyesült Iparvállalatok” s.b felebbezése Zenta városnak a villanyvilágítási vállalattal kötött szerződés érvényének meghosszabbítása tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.

34. Németh Péter és társai felebbezése Zenta városnak a népiskolák államosítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

35. Markovits Lajos és társai felebbezése Zenta városnak a megnevezett céggel kötött szerződés felbontása tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.

36. A Bruckner Testvérek cég felebbezése Zenta városnak a petroleum szállítás vállalatba adása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

37. Hirschl Hermann és társai felebbezése Zenta városnak a Szent Anna utca kövezése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

38. Zenta város tanácsának felebbezése Zenta városnak a tanulmányi segélyek adományozása tárgyában hozott határozata ellen. — Megváltoztatik.

39. Kathy Lajosné felebbezése Zenta városnak a polgári iskolai könyvtári adosságok kiegyenlítése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

40. Zenta város tanácsának felebbezése Zenta városnak a szolgálati biztosítékok megszüntetése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

41. Marik Jozefin felebbezése Zenta városnak a megnevezett fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

42. Szabó Sándor felebbezése Zenta városnak a Nagy János által felállított szandékolt hidmérleghez szükséges terület átengedése tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

43. Rieger István József felebbezése Zenta városnak a kútsó járási III. calcaturabeli 79. számú parcella bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

44. Rieger István József felebbezése Zenta városnak a kútsó járási III. calcaturabeli 85. számú parcella bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

45. Kocsiné Huth Klára felebbezése Zenta városnak a zentai kórházi élelmezési díjak kintalványozása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

46. Répás Flóra felebbezése Zenta városnak Pintér Mihály tanító lakbérének megállapítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jövahagyatik.

47. Hirschl Hermann, továbbá Novoszel János és társai felebbezése Zenta városnak

a középtelekeknek tűz elleni való biztosítása tárgyában hozott határozata ellen. — Megvonatik.

48. Darabos István és társai felebbezése Madaras községnek a vidéki iparosoknak a helyi betipiacokról való eltiltása tárgyában hozott határozata ellen. — Megvonatik.

49. Häusler Sándor felebbezése Katymár községnek a községbeli önkéntes tűzoltó egyesület segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Felebbezésnek hely jadtatik.

50. Nyuly Katinka felebbezése Veprőd községnek az óvónői fizetésemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

51. Korbai Pál és társai felebbezése Kiskér községnek az anyakönyvi irattári szekrény beszerzési ára tárgyában hozott határozata ellen. — Megvonatik.

52. Theodorovits Dusan felebbezése Ószivác községnek az óvónői fajrandóság tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

53. Manhold Kálmán felebbezése Kula községnek Manhold Pál segélyezésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

54. Szommer Márton és társai felebbezése Rém községnek a jegyző javadalmazása tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

55. Özvegy Kiss Sándorné felebbezése Péterréve községnek segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

56. Matos Pál és társai felebbezése Katymár községnek a kisbírák fizetésfelemelése tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

57. Temerin község határozata a községi szabályozási térkép másolatának beszerzése tárgyában. — Jóváhagyatik.

58. Temerin község határozata a községi rendőrségi szabályrendelet módosítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

59. Temerin község határozata a kisbára vizének bérbeadása tárgyában. — Pótlásra kiadatik.

60. Tisztaistvánfalva község határozata Hang János községi jegyző fizetésének felemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

61. Piros község határozata a községi rendőrség fizetésrendezés és szabályrendelet módosítása tárgyában. — Jóváhagyatik.

62. Újsóvár község határozata egy községi irnoki állás rendszeresítése tárgyában. — Pótlásra kiadatik.

63—70. pont alattiak jóváhagyattak:

63. Kiszács község határozata az ágostai hitv. evang. templom toronyórájának beszerzési költségei tárgyában.

64. Wekerlefalva község határozata jó előmeneteli tanulók megjutalmazása tárgyában.

65. Bácsujlak község határozata az utcák és terek szabályozásából folyólag megváltandó területek váltáságarának megállapítása.

66. Boróc község határozata községi költségek felvétele tárgyában.

67. Boróc község határozata új telekkönyvi betétek másolatainak beszerzése tárgyában.

68. Ópalánka község határozata az óvodában alkalmazott dajka fizetésének felemelése tárgyában.

69. Bácsóváros község határozata a községi adópénztárnok fizetésének felemelése tárgyában.

70. Boróc község határozata a költségvetés II. ik fejezetében mutatkozó hiánynak az I. s fejezetből való fedezése tárgyában.

71. Dunabökény község határozata a tanítók ötödikes korpótléka tárgyában. — 100 korona jóváhagyatik.

72. Wekerlefalva község határozata a harangalapból vett költségek visszatérítése tárgyában. — 80 korona jóváhagyatik.

73. Bulkeszi község határozata a népkönyvtári alap hozzájárulási összegének leállítására tárgyában. — Feloldatik.

A 74—82. pont alattiak jóváhagyattak.

74. Dunacséb község határozata a IV-ik iskola tantermének bérlete tárgyában.

75. Jánoshalma határozata a községi lovas szolgák fizetésemelése tárgyában.

76. Jánoshalma határozata a községi gulyás fizetésemelése tárgyában.

77. Madaras határozata a kisbírák fizetésfelemelése tárgyában.

78. Bácsföldvár határozata Hanák József adópénztárnok fizetésemelése tárgyában.

79. Szentflölöp határozata a kisbírák felémelt fizetésének utalványozása tárgyában.

80. Szentflölöp határozata marbarakodó költségei tárgyában.

81. Szentflölöp határozata vasuti aluljárók költségeihez való hozzájárulás tárgyában.

82. Szentflölöp határozata fogyasztási adóellenőrök felfogadása tárgyában.

83. Szentflölöp határozata Wolarih Lajos irnok fizetésemelése tárgyában. — Jóváhagyatik.

84. Bácsujfalu határozata az új kataszteri telekkönyv költségei tárgyában. — Jóváhagyatik.

85. Rem határozata a községi rendőrség ruházata tárgyában. — Feloldatik.

A 86—124. pont alattiak jóváhagyattak.

86. Hódság határozata a járásbírói építettséghez való hozzájárulás tárgyában.

87. Hódság határozata a volt főszolgabírói lakás és hivatal házbere tárgyában.

88. Ada határozata ifj. Bacsi János elleni követelés leírása tárgyában.

89. Magyarkanizsa határozata lilimosi tűzkárosultak segélyezése tárgyában.

90. Magyarkanizsa határozata Magyar Andrásné segélyezése tárgyában.

91. Mohol határozata Sevity István kegydíjazása tárgyában.

92. Bogyán határozata Petrity Antal kártalanítása tárgyában.

93. Militics határozata a kisbírák dobolási díjai tárgyában.

94. Mohol határozata az iskolák ablaküvegeinek jókarban tartása tárgyában.

95. Paripás határozata egy ideiglenes díjnyel alkalmazása tárgyában.

96. Mohol határozata a lovas szolga fizetésfelemelése tárgyában.

97. Ada határozata a felsőréti földek haszonbérletének meghosszabbítása tárgyában.

98. Derye határozata a vasut céljaira kisajátított községi földek tárgyában.

99. Mohol határozata Branovacska Alexandra tanítóú fizetésfelemelése tárgyában.

100. Lilimós határozata a szegényház eladása tárgyában.

101. Lilimós határozata a busvizsgáló helyettes kiképzési költségei tárgyában.

102. Magyarkanizsa határozata a gyalogpiac és a törvényhatósági út közötti terület kikövezése és a zárdai artézi kut felesleges vizének levezetése tárgyában.

103. Magyarkanizsa határozata a községi jegyzőknek a megyei és országos szakegyleti gyűléseken való megjelenése alkalmából felmerülő napidíjak és utiköltségek fedezése tárgyában.

104. Magyarkanizsa határozata a zárdafelújítás felvágatási díjai tárgyában.

105. Magyarkanizsa határozata a temető csész külön szolgáltatásának díjazása tárgyában.

106. Magyarkanizsa határozata a polgári fiúiskola részére szükséges tanszerek beszerzése tárgyában.

107. Magyarkanizsa határozata a eljdszűkítő és szerek beszerzése tárgyában.

108. Martonos határozata az óvoda építettségének határozata tárgyában.

109. Martonos határozata a tenyészbírák élelmezése tárgyában.

110. Martonos határozata a behajthatlan fogyasztási adó leírása tárgyában.

111. Martonos határozata az ökörcsordai artézi kut után többlet munka díjazása tárgyában.

112. Martonos határozata iskolaszerek beszerzése tárgyában.

113. Bácsórdas határozata építési alap létesítése tárgyában.

114. Paripás határozata a róm. kath. plébánosnal a párbér megváltása iránt kötött szerződés tárgyában.

115. Bácsórdas határozata Wagner Antal és Szabadka Ede jutalmazása tárgyában.

116. Ada határozata Zaj József és társai beltelki tulajdonjogának átírása tárgyában.

117. Zenta város határozata a gimnázium párhuzamos első osztályában alkalmazandó

helyettes tanár fizetésének megállapítása tárgyában.

118. Ugyanannak határozata a Tóth Mucsi István részére engedélyezett fizetési előleg tárgyában.

119. Ugyanannak határozata egy újabb népkönyvtár létesítése tárgyában.

120. Ugyanannak határozata Timár Dániel ápolási költségeinek leírása tárgyában.

121. Ugyanannak határozata a rabok élelmezésére szolgáló kenyér egységárának felemelése tárgyában.

122. Ugyanannak határozata Perisita György utóállítása költségeinek törlése tárgyában.

123. Ugyanannak határozata az ifj. Branovacska János részére engedélyezett fizetési előleg tárgyában.

124. Ugyanannak határozata Spekla János és társa utóállítása költségeinek törlése tárgyában.

125. Ugyanannak határozata az elveszett városi pénzek törlése tárgyában. — Új vizsgálat rendeltek el.

(Vége köv.)

HIRDETÉSEK.

A legrégibb és a legjobban

értésült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében

egyformán kedvelik. A

magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán

hirdetéseivel minden iparos

és kereskedő az Egyetértésben

biztos eredményt ér el.

Minden cikk hirdetése alkalmas,

mert olvasóközönsége

vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

2981. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósg 1908. évi Sp. III. 641/3. számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond ügyvéd által képviselt Káldor Márk javára 679 kor. 56 fl. s járuléka erejéig 1908. évi július hó 28-án fogatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 60 m. mázsa buza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósg 1908. évi V. 1657/4. sz. végzése folytán 679 kor. 56 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 24-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 118 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József-körut 25. leendő esz-közlésére 1908. évi december hó 18-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1908. évi november hó 26. án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Ora Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi, menyasszonyi és alkalmi ajándékok.

ÉKSZER-, ÓRA-, ARANYÁRUK, VALÓDI
EZÜST ÉS CHINAEZÜST
ÉVŐESZKÖZÖK ÉS DISZTÁRGYAK
A LEGUJABB MINTÁK SZERINT

A LEGSZEBB KIVITELBEN
JUTANYOS ÁRBAN KAPHATÓK:
KÉPES ARJEGYZÉK
INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

KESZLER DEZSŐ
ÓRAS- ÉS ÉKSZERÉSZNÉL ZOMBORBAN.
KOSSUTH LAJOS- (FŐ) UTCA, A TAKARÉKPÉNZTÁRRAL SZEMBEN.

12073/tkvi 1908. szám.

Arveresi hirdetés.

A zombori királyi törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Odry Miklós végrehajtónak Sztojsits Jován végrehajtást szenvedő elleni 162 korona 58 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében Zombor szab. kir. város határában és a zombori kir. törvényszék és kir. járásbírószék területén lévő, a zombori 3100 sz. betétben A. I. 2., 4., 5. sor, 17215/2., 17216/2., 17217/2 hr sz 279 ö. i. sz a végrehajtást szenvedő Sztojsits Jován tulajdonául bejegyzett 2 hold 106 □ öles jószágtestre 2045 korona, a zombori 753. sz. betétben A. I. 1-2. sor, 1180-1181. hr. sz 194 ö. i. sz. a. felvett 208 □ öles ingatlanból Sztojsits Jovánt megillető 1/2 résznyi jutalékra 1280 korona 50 fillér kikiáltási árban az árverést elrendelte.

Az 1909. évi február hó 5-ik (ötödik) napján délután 3 (három) órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlanok közül a zombori 753. számú betétben felvettek az árverési hirdetésben megállapított kikiáltási ár felénél, a zombori 3100 számú betétben felvettek pedig a kikiáltási ár az árverési hirdetésben megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adhatók. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatti kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % -a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-ig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad, és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, többé részt nem vehet.

Zombor, 1908. évi november hó 26-án.
A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

Ajánlkozás.

Egy tanító özvegye házvezetőnőnek ajánlkozik. — Bővebb felvilágosítást ad a Bácska kiadója.

6-5

4245/tkvi 1908. szám.

Arverési hirdetés.

A hódási kir. járásbírószék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Trischler Aladár ügyvéd által képviselt Hódási takarékpénztár végrehajtónak Miroszaviev Urosné sz. Pavlovits Perszida dornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 450 korona és járuléka iránti tőkekövetelés kielégítése végett a zombori kir. törvényszék (a hódási kir. járásbírószék) területén lévő, a dornyai 1249. számú betétben A. 471-b hr. sz. 11/d ö. i. sz ház és udvarra 800 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan Dornyai községhezánál 1908. évi december hó 30-ik napján délután 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is — de 400 koronán alul nem — el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni, és ha a kikiáltási árnál magasabb ajánlat tétetik, kötelesek a bánatpénzt a Vhn 25. §-a szerint kiegészíteni Hódási, 1908. évi október hó 7. én.

A kir. járásbírószék mint tkvi hatóság.

296/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Béreg községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A községi jegyző javadalmazása:

A községtől 1/4 évi előleges részletben esedékes 1100 korona készpénz, természetbeni lakás, 27¹²³/₁₀₀₀ hold föld haszonélvezete, mely után az adót és adótermészetű járulékokat a jegyző fizeti, végül a szabályrendeletben megállapított magán munkálatokért járó díjak.

Kellőleg okmányolt pályázati kérvények f. évi december hó 25-ig nyújtandók be alulírott főszolgabíróhoz.

A községben divó nyelvek magyar, német és sokac.

Baja, 1908. évi december hó 3.

Vojnich Máté,
főszolgabíró.

Alkalmi vétel! Rövid ideig kapható!

Olcsó tűzifa.

NAGYON SZÁRAZ II. RENDŰ
TÖLGYFADORONG, KÖZTE
KEVÉS TUSKÓVAL

1 waggon (kb. 9 öl) ab Zombor 110 kor.
ab Baja vagy Szabadka 130 kor.

I. RENDŰ TŰZIFA SZINTÉN
OLCSÓN KAPHATÓ

SALLÓ ANDOR

tűzifanagykereskedőnél BAJÁN.

Telefon 110.

2-2

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az ősszel **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony **kátrany**, **kátranylemezek** és **cementben**, melyek a legolcsóbb áron szerzethetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy 1000 drb birkára) szüksége van, az jelentkezzék nálam.

Tisztelettel 100-36

**MERKL JÁNOS
SZOND,**

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Pálinkafőző készülékek

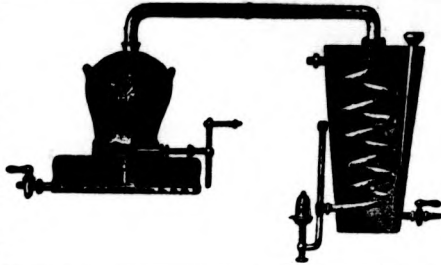
100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkanóval,

akár bukkanó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorubbán tartjuk be. Minden evőnknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.
Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőnycim: „USZÓ“ BUDAPEST.

A megrendelt szeneket házhoz szállítjuk!

Gergurov Dániel és Fia

vas-, szén- és festékherkedése
Zombor, Kossuth Lajos utca 10.
Alapított 1824. Telefonszám 93.

Szállítunk kis és nagymennyiségben különféle szeneket u. m.

porosz dió, porosz (kocka) brikket, coax és boszniai kőszeneket;

azután mindenféle hazai és külföldi bányából különféle célokra használható szeneket. Szénosztályunk különlegessége a porosz brikket szén, cserépkályhákban és takaréktűzhelyekben kitűnően használható, sokkal olcsóbb mint a fa.

Egy drb brikket 6 óra hosszát ég. Állandóan raktáron! 6-5 Olcsó árak!

A megrendelt szeneket házhoz szállítjuk!

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

RACZITS és CZVRKUSITS ZOMBOR.

Van szerencsénk ezennel tudomására hozni, hogy Klein Géza urnak volt helybeli fűszer-, gyarmat-, festék- és rövidáru nagykereskedését — nem rég átvettük, és hogy azt a törvényesen bejegyzett —

RACZITS és CZVRKUSITS

cégünk alatt a mai követelményeknek megfelelőleg kibővítve folytatjuk. Az eddig szerzett tapasztalataink, valamint elsőrangú házakkal való kitűnő összeköttetéseink alapján azt hisszük, hogy tisztelt vevőink minden követelményének eleget fogunk tehetni és pedig annál is inkább, mivel üzletünkben mindig a legszolidabb kereskedői elvek fognak vezérelni. — Kérjük a gazdasági törekvéseink minden barátját, miszerint ebben a vállalatunkban támogatni sziveskedjék. — Tisztelettel

Raczits Györg és Czvrkusits Lázár,

mint a Raczits és Czvrkusits cég tagjai.

5-5